

De activiteiten in 2008

Inleiding

Kern van het beleid van de vereniging Leefmilieu vormt het streven naar een groen en gezond Leefmilieu. Een milieu waarin mensen veilig kunnen wonen en werken, zonder gezondheidsschade door milieubelasting en milieuoverlast. Het gaat daarbij niet alleen om negatieve ontwikkelingen te keren maar ook om te streven naar het realiseren van positieve ontwikkelingen.

Kenmerken van onze aanpak zijn daarbij:

- Mensen in heel Nederland die zich inzetten voor hun leefomgeving ondersteunen met informatie en raad en daad;
- Zorgen dat de informatie die mensen nodig hebben om mee te kunnen denken en praten goed beschikbaar komt. Volgens ons moet alle relevante informatie digitaal en gratis toegankelijk zijn;
- Nieuwe milieuproblemen bestuderen en zoveel mogelijk mensen daarover informeren en mee laten denken;
- Inspreken en beroep instellen;
- Bij dit alles samenwerken met milieu- en bewonersgroepen, overheden en andere organisaties;
- De activiteiten op een efficiënte en effectieve wijze uitvoeren.

In het onderstaande overzicht zijn onze activiteiten uit 2008 op een rijtje gezet. Het was een vol jaar waarbij we, met dank aan onze vrijwilligers en de subsidies die we gekregen hebben, veel konden realiseren. Dit jaarverslag is een samenvatting. Op onze twee websites, www.leefmilieu.nl/ en <http://www.lokalelucht.nl/> staat meer en gedetailleerdere informatie.

Burgernetwerk Leefmilieu verankerd

In het gesubsidieerde project, *Burgernetwerk Leefmilieu verankerd*, zijn veel moeilijke milieuvragen beantwoord, gesteld door mensen die onze hulp en ondersteuning zochten. Op basis van deze vragen en antwoorden zijn vervolgens stukken voor de website geschreven zodat ook anderen hier gebruik van kunnen maken.

Naast het beantwoorden van vragen bestond het doel van het project ook in de verankering van de aanpak. Dit heeft op verschillende manieren plaatsgevonden:

- *Versterking burgerparticipatie.* Door de provinciale milieufederaties is samen met Milieudefensie, Natuur en Milieu het vervolgproject 'Versterking burgerparticipatie' in 2008 opgestart. Leefmilieu was een van de mede-indieners van het project en heeft in de stuurgroep de ervaringen van het project Burgernetwerk kunnen inbrengen.
- *Oprichting van een Platform Groen Nijmegen.* Er zijn veel vragen over het groen in Nijmegen binnengekomen. Daarbij is er niet voor gekozen die allemaal stuk voor stuk te beantwoorden, maar om, in plaats daarvan, het Platform Groen Nijmegen op te richten. Doel van het Platform Groen Nijmegen is het uitwisselen van kennis en ervaringen van de Nijmeegse bewonersgroepen die opkomen voor het groen in de stad. De activiteiten van dit platform worden verder in het verslag uitvoeriger beschreven.
- Er zijn diverse presentaties gehouden over de 'lessons learned' van het Burgernetwerk. Onder andere op een congres voor 70 ambtenaren en bestuurders, allen betrokken bij de handhaving.

Een hoogtepunt van het project *Burgernetwerk Leefmilieu verankerd* was het symposium op 26 september 2008 'Opkomen voor je leefomgeving, hoe kan dat beter?'. Een succesvol symposium met 85 deelnemers, die zeer enthousiast naar huis gingen. Het project wordt op 1 mei 2009 afgerond.

Toegang tot informatie over luchtkwaliteit, kan veel beter

Om de luchtkwaliteit in je eigen leefomgeving te kennen is het belangrijk voor mensen om de rapportages luchtkwaliteit die door de meeste gemeenten gemaakt worden, te kunnen raadplegen. Daarom is in 2008 het project *Toegang tot informatie over luchtkwaliteit kan veel beter* opgestart. Het project was een vervolg op een eerder project waarin een site was opgebouwd met rapportages luchtkwaliteit. In dit gesubsidieerde project zijn, op de website www.lokalelucht.nl, de rapportages luchtkwaliteit 2006 van gemeenten en provincies verzameld. Ook is er een overzicht gemaakt van de reacties van gemeenten en provincies op ons verzoek om deze rapportages. Veel vragen over luchtkwaliteit zijn beantwoord en als 'vraag en antwoord' op de website gepubliceerd. Naar aanleiding van vragen vanuit verschillende bewonersgroepen, actief in de omgeving van drukke wegen, is een landelijk Platform Gezonde Lucht opgericht. Doel van dat platform is kennis en ervaring uit te wisselen en te bundelen. Een onderwerp dat daarbij ruime aandacht heeft gekregen is het Nationaal Samenwerkingsprogramma Luchtkwaliteit (NSL). Dit NSL heeft als doel alle bestaande knelpunten op het gebied van luchtkwaliteit voor 2015 op te lossen. Het is ook bedoeld om enkele jaren uitstel te verkrijgen voor het voldoen aan de Europese normen. De voorzitter van Leefmilieu heeft deelgenomen aan het project van VROM 'Atlas Leefomgeving'. Dit project beoogt een website te maken waar burgers relevante informatie op straatniveau kunnen vinden. Luchtkwaliteit vormt daarbij een belangrijk thema. De subsidie voor het project '*Toegang tot informatie over luchtkwaliteit, kan veel beter*' loopt op 1 augustus 2009 af.

Nanodeeltjes en hun onbekende effecten voor mens en milieu

Nanotechnologie rukt op en er komen voortdurend nieuwe producten op de markt. De euforie over de nieuwe producten overheerst maar er blijkt nog vrijwel niets bekend te zijn over de effecten op mens en milieu. In 2008 is daarom het project *Nanodeeltjes en hun onbekende effecten voor mens en milieu* van start gegaan. Activiteiten die in 2008 hebben plaatsgevonden zijn onder andere;

- Opstellen van een voorbeeldossier over nanodeeltjes in zonnebrandcrème in samenwerking met studenten van de Universiteit Utrecht.
- Organisatie van 5 studiebijeenkomsten waarbij geïnteresseerden bijgepraat worden over nanodeeltjes
- Ingezonden stuk geschreven '*Voor nanodeeltjes neemt niemand verantwoordelijkheid*'; op 4 april geplaatst in de Gelderlander.
- Brieven schrijven aan bedrijven om informatie te krijgen over nanoprodukten. Tot nu toe zonder resultaat.
- Deelnemen aan de Klankbordgroep Risico's Nanotechnologie georganiseerd door het ministerie van VROM.

Er is dus al zeer veel gebeurd in het eerste projectjaar en er staat voor 2009 nog meer op stapel. Het project heeft subsidie tot 1 augustus 2010.

Platform Groen in Nijmegen

Leefmilieu heeft het initiatief genomen voor de oprichting van het Platform Groen Nijmegen. Dit naar aanleiding van de vele vragen die over het behoud van een groen Nijmegen bij het Burgernetwerk

binnen kwamen. Het Platform heeft als doel het uitwisselen van ervaringen en kennis en het agenderen van de zorgen over het groen bij de gemeente Nijmegen. Het platform kwam in 2008 acht keer bij elkaar.

Een studente van de hogeschool Van Hall Larenstein heeft, in het kader van haar stage, de platformleden geïnterviewd om de mogelijke functies en de gewenste functies van groen in de stad in kaart te brengen. Deze stage is door de vereniging Leefmilieu begeleid. De uitwerkingen van de interviews hebben de aanzet gegeven tot de uitwerking van een gemeenschappelijke visie voor het Platform Groen Nijmegen die in 2009 met projectmatige en financiële ondersteuning van een fonds (KNHM) verder vormgegeven zal worden.

Milieuvergunningen

- Net als andere jaren is Leefmilieu actief geweest met het inspreken op milieuvergunningen van bedrijven en met het inspreken op bestemmingsplannen.
- Daarnaast is Mobilisation of the Environment (MOB) enkele keren gemachtigd om mede namens Leefmilieu zienswijzen in te dienen; het zwaartepunt lag daarbij op Nederlandse bedrijven die palmolie willen gaan verbranden of (nog) niet voldoen aan Europese regelgeving (meestal IPPC).
- Samen met Milieudefensie en Natuur en Milieu hebben we een brief gestuurd naar de Europese Commissie om te pleiten voor de betere publicatie van bekendmakingen van milieuvergunningen (IPPC-richtlijn 2003/25); deze bekendmakingen van landelijk vervuilende bedrijven worden in lokale kranten gepubliceerd en zijn daarmee voor Leefmilieu niet toegankelijk.

Stadsbrug

Het definitieve bestemmingsplan voor de stadsbrug is in mei 2008 de inspraak ingegaan.

- Leefmilieu heeft bij de behandeling van het definitieve bestemmingsplan voor de stadsbrug bij de gemeenteraad van Nijmegen ingesproken.
- Op het definitieve bestemmingsplan heeft Leefmilieu uitgebreide zienswijzen ingediend; deze zienswijzen zijn ook door andere groepen en individuele burgers ingediend en ondersteund.
- In november volgde goedkeuring door de Provincie Gelderland; tegen dit besluit heeft Leefmilieu beroep bij de Raad van State ingediend. Ook dit beroep is door veel organisaties en individuele burgers mede-ondertekend. Het beroep wordt in 2009 door de Raad van State behandeld.
- Leefmilieu heeft zitting in de begeleidingsgroep van het 'Belevingsonderzoek Leefomgeving stadsbrug'.
- Leefmilieu heeft gesprekken gevoerd met bestuurders van Pluryn Werkenrode over de geplande locatie van zorgwoningen voor gehandicapte kinderen aan de Neerboscheweg, omdat zij zich ernstig zorgen maakt over de luchtkwaliteit op deze locatie, die nog verergerd door de aanleg van de stadsbrug, en de gevolgen daarvan voor de kinderen.

Bijeenkomsten en samenwerking

De vereniging Leefmilieu werkt graag en veel samen met andere organisaties.

- In het Platform Groen Nijmegen wordt samengewerkt met Nijmeegse actieve bewonersgroepen en lokale IVN en milieudefensie-afdelingen.
- Bij het Platform Gezonde Lucht werken we samen met actieve bewonersgroepen uit heel Nederland en Milieudefensie landelijk.

- Rond Nanotechnologie is een goede samenwerking ontstaan tussen de Stichting Natuur en Milieu, het Platform Milieu en Gezondheid en WECF.
- Met het kenniscentrum van de Universiteit van Utrecht is een goede samenwerking gegroeid rond luchtkwaliteit en nanotechnologie
- Met Milieucentraal wordt al jarenlang goed samengewerkt rond de website <http://www.milieueengezondheid.nl> en samen met Milieucentraal is ook de website <http://www.wikilucht.nl> gemaakt.
- Met MOB wordt rond vergunningen van bedrijven en de Europese regelgeving die daarop betrekking heeft samengewerkt.
- Deelgenomen wordt aan landelijke overleggen zoals de Klankbordgroep Risico's Nanotechnologie (onderdeel van het kabinetsbeleid over Nanotechnologie) en de Atlas Leefomgeving (gericht op het toegankelijk maken van milieu-informatie voor burgers).

Van oudsher neemt de vereniging Leefmilieu ook deel aan milieu-overleggen in Nijmegen, zoals het

- Ganzenheueloverleg: over het Nijmeegse industrieterrein met bestuurders van de gemeente Nijmegen, gemeente Beuningen en provincie Gelderland en vertegenwoordigers van met milieu- en bewonersgroepen;
- Kronenburgerforum: waarin de gezamenlijke activiteiten op het gebied van milieu van de gemeente Beuningen, Nijmegen en Provincie Gelderland worden besproken samen met vertegenwoordigers van andere milieugroepen en bedrijven.

Organisatie vereniging

- De Nieuwsbrief is in 2008 jaar vijfmaal verschenen en toegezonden aan onze leden en andere geïnteresseerden die zich geabonneerd hebben op de digitale nieuwsbrief.
- De internetsite (www.leefmilieu.nl) is bijgehouden met informatie van de vereniging en actueel gehouden. Het vernieuwen van de website is onderzocht en er is een begin mee gemaakt. De site wordt veelvuldig (ruim 2000 keer per maand) bezocht.
- Leefmilieu is regelmatig genoemd in of geïnterviewd voor publicaties o.a. in De Gelderlander. In 2008 vooral in het kader van het groenbeleid in de gemeente Nijmegen.
- De voorzitter heeft in het verenigingsblad van de Vereniging van Milieukundigen (VVM) gestaan in de rubriek '*Het milieu volgens...*'.
- Johan Vollenbroek (MOB) is in april 2008 geridderd voor zijn verdiensten in de milieubeweging; Leefmilieu heeft hiervoor een ondersteunend verhaal ingediend en de voorzitter heeft bij de uitreiking gesproken over de waardevolle activiteiten van Johan.
- Leefmilieu is door verschillende studenten geïnterviewd ten behoeve van afstudeeronderzoeken.
- In 2008 heeft Leefmilieu samen met anderen twee nieuwe subsidievoorstellen ingediend bij SenterNovem voor 2009. Eén voorstel samen met de Gelderse Milieufederatie en één met de VVM. Beide projecten zijn niet gehonoreerd.
- Het project 'Toegang tot Lokale luchtkwaliteit getoetst' is definitief afgerond met een accountantscontrole, de goedkeuring van SenterNovem en daarmee ook de uitbetaling van het restant subsidiebedrag.

Activiteitenplan voor 2009

- In de eerste plaats willen we in 2009 de bovengeschetste lijnen voortzetten.
- Het *Burgernetwerk* wordt afgerond. Er wordt een eindrapportage geschreven en voor het Burgernetwerk wordt een accountantsverklaring gevraagd. Vragen waarbij actieve burgers onze ondersteuning vragen zullen we op kleine schaal kunnen beantwoorden voor zover de capaciteit van de vrijwilligersorganisatie dat toestaat. In enkele gevallen zullen we ze nog kunnen ondersteunen door ze te wijzen op de platforms over luchtkwaliteit en groen die we hebben opgericht.
- *Toegang tot informatie over luchtkwaliteit, kan veel beter* wordt ook afgerond in 2009. Daarbij zal de site ook in de periode na 1 augustus door onze vrijwilligers up to date gehouden worden in afwachting van vervolgsubsidie. Als deze niet verkregen kan worden, zal in het in de winter van 2010 een besluit genomen worden over de afbouw van de site.
- Het project Nanodeeltjes en hun onbekende effecten voor mens en milieu wordt verder uitgevoerd: er worden beschrijvingen gemaakt van toepassingen van nanodeeltjes in consumentenproducten en in het najaar wordt een symposium over de regelgeving georganiseerd. Een grootschalig publieksdebat wordt voorbereid, waarbij de planning gericht is op uitvoering in 2010. Eventueel zullen extra fondsen daarvoor worden aangetrokken.
- In 2009 zal gewerkt worden aan een versterking van de organisatie, door het aantrekken van nieuwe projectmedewerkers en het zoeken van nieuwe vrijwilligers.
- We gaan de internetsite van de vereniging up to date houden en de huidige vormgeving verder structureren, zodat het bijhouden van de informatie eenvoudiger wordt.
- Daarbij willen we minstens drie keer per jaar een Nieuwsbrief uitbrengen.
- Om projecten te kunnen uitvoeren die mensen ondersteunen met het zich inzetten voor de eigen leefomgeving zullen we fondsen blijven zoeken bijvoorbeeld door subsidie aan te vragen. Daarbij zal de focus liggen op de bovenvermelde onderwerpen met in 2009 megastallen als nieuw thema. Dit thema komt voort uit onze bestudering van stukken over luchtkwaliteit waarbij is gebleken dat de megastallen voor wat betreft luchtkwaliteit een onderschat milieuprobleem vormen. Verder krijgen bewonersgroepen die op dit punt actief zijn vrijwel geen ondersteuning.
- Een partnerorganisatie heeft ons gepolst voor samenwerking rond een project de milieu-effecten van synthetische biologie. Omdat dit onderwerp verwant is aan nanotechnologie willen we hieraan op beperkte schaal gaan meewerken.
- Complexe thema's willen we (blijven) aanpakken door samenwerkingsverbanden te vormen, zoals de bovengenoemde platforms.

